

Opgave 5

Pensioen voor het prepensioen?

In diverse Europese landen wordt gediscussieerd over het pensioenstelsel. Een van deze landen kent een systeem van prepensioen waarbij het voor werknemers mogelijk is, vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar, te stoppen met werken en daarbij een prepensioenuitkering te ontvangen. Deze prepensioenuitkeringen worden gefinancierd via een omslagstelsel.

In dit land denkt men na over de afschaffing van deze collectieve regeling. Een deel van de gevolgen van deze afschaffing wordt bekeken met behulp van een vraagmodel met daarbij de uitkomsten (in miljarden euro's) in beide situaties.

situatie I: vóór afschaffing regeling prepensioen		situatie II: na afschaffing regeling prepensioen		
$C = 0,8(Y - B - SP) + 0,875PU + 4,6$	216	$C = 0,75(Y - B) + 20$...	C = particuliere consumptie
$B = 0,25Y$	87,5	$B = 0,27Y$...	B = belastingontvangsten
$SP = 0,05Y$	17,5			SP = premies prepensioen
$SP = PU$				PU = prepensioenuitkeringen
$I = 44$	44	$I = 44$	44	I = particuliere investeringen
$O = 90$	90	$O = 90$	90	O = overheidsbestedingen
$EV = C + I + O$		$EV = C + I + O$		EV = effectieve vraag
$EV = Y$	350	$EV = Y$...	Y = nationaal inkomen
				$(Y - B - SP) =$ overig inkomen

De marginale consumptiequote na afschaffing van de regeling prepensioen is lager dan zowel de marginale consumptiequote van de ontvangers van de prepensioenuitkeringen als die van de ontvangers van het overige inkomen. Volgens een econoom komt dit doordat veel werknemers na afschaffing van de collectieve regeling prepensioen, een individuele prepensioenregeling afsluiten.

- 1p 15 Uit welke vergelijking blijkt dat er in situatie I sprake is van een omslagstelsel?
- 2p 16 Toon met een berekening aan dat de afschaffing van de regeling prepensioen in situatie II tot een lagere particuliere consumptie leidt dan in situatie I.
- 2p 17 Geef het verband tussen het afsluiten van een individuele prepensioenregeling en de lagere marginale consumptiequote na afschaffing van de regeling prepensioen.

Een econoom verwacht dat de afschaffing van de regeling prepensioen, via de aanbodzijde van de arbeidsmarkt, er voor zal zorgen dat de lonen minder sterk zullen stijgen.

- 2p 18 Geef een argument dat de econoom kan gebruiken om zijn verwachting te onderbouwen.